

βωλοσύρι τό, ἀμάρι. βουλουσύρι' Θράκ. (Μάδυτ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. βωλόσυρος.

Τὸ πτηνὸν κορυδαλλὸς ὁ ἀγελαῖος (alauda arvensis) τοῦ γένους τῶν onorthura, τὸ ἄλλως λεγόμενον σιταρή-θρα ὡς διαιτώμενον εἰς τοὺς ἡροτριωμένους ἀγρούς. [**]

βωλοσυρίζω Κῶς βουλουσυρίζον Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βωλόσυρος.

Βωλίζω 1, ὁ ἰδ., ἐνθ. ἀν.: Ἐξεψα τὰ βόδια 'ς τὸ βωλόσυρο νὰ βωλοσυρίσω τὸν κῆπ-πον Κῶς.

βωλοσύρισμα τό, Κῶς.

Ἐκ τοῦ ρ. βωλοσυρίζω.

Ἰσοπέδωσις διὰ βωλοσύρου ὀργωθέντος κήπου ἢ ἀγροῦ.

βωλοσυρόπετρα ἡ, Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. βωλόσυρος καὶ πέτρα.

Τεμάχιον σιδήρου ἢ λευκοῦ εἰδικοῦ λίθου χρησιμο-ποιούμενον εἰς τὸν βωλόσυρον κατὰ τὸν ἀλωνισμόν τῶν σπαρτῶν πρὸς θρυμματισμὸν αὐτῶν.

βωλόσυρος ὁ, Κρήτ. (Βιάνν. Κασιδ. Μεραμβ. Μο-νοφάτσ. Σητ. κ. ἀ.) Κῶς Λέρ. Μῆλ. Πελοπ. (Καλάμ. Λακων.) βουλόσυρους Λῆμν. βωλόσυρος Πελοπ. (Λα-κων.) βουλόσυρας Λέσβ. Λῆμν. βωλόσυρον τό, Κάρι. Κέως βωλόσυρο Μῆλ. βωλόσυρο Λεξ. Βλαστ. 295 βουλόσυρο Εὔβ. (Κάρυστ.) βουλόσυρον Λέσβ.

Ἐκ τοῦ ρ. βωλοσύρων, δι' ὃ ἰδ. βωλοσέρων. Τὸ βωλόσυρος κατὰ παρετυμ. πρὸς τὸ σωρός.

1) Γεωργικὸν ἐργαλεῖον ἀποτελούμενον ἀπὸ πλατεῖαν σανίδα φέρουσαν ἐνίοτε καὶ ὀδοντωτὰς ἐξοχάς, διὰ τοῦ ὁποίου συντρίβουν τοὺς βώλους τῆς γῆς μετὰ τὴν ἄροσιν καὶ ἰσοπεδώνουν τὸν ἀγρὸν ἐνθ' ἀν.: Νὰ βάλετε τὸ βω-λόσυρο νὰ βωλοσύρετε τὸ χωράφι, ἅμα θὰ τὸ σπείρετε Κρήτ. (Σητ.) Συνών. ἰδ. ἐν λ. βωλοκόπι. 2) Ἀλωνι-στικὸν ὄργανον ἀποτελούμενον ἀπὸ ἐπίμηκες καὶ πλατὺ ξύλον φέρον κάτωθεν ὀδόντας εἴτε ἐκ σιδήρου εἴτε ἐκ λίθου καὶ χρησιμεῖον διὰ τὸν θρυμματισμὸν τῶν σιτηρῶν μετὰ τὸν ἀλωνισμόν Κρήτ. (Μεραμβ. Μονοφάτσ. Κασιδ.): Δὲν εἶναι καλὸς ὁ βωλόσυρός του καὶ γὰρ κεινὰ δὲν κό-βγει τ' ἀστάχια Κασιδ. Ἐμαδῆσαν οἱ πέτρες τοῦ βωλοσύ-ρου μας Κρήτ.

βωλοσυρτός ἐπίθ. Α.Κρήτ.

Ἐκ τοῦ ρ. βωλοσύρων, δι' ὃ ἰδ. βωλοσέρων.

Ὁ ἔνεκα νόσου ἢ κοπώσεως μὴ δυνάμενος εὐχερῶς νὰ κινηθῇ: Βωλοσυρτὸ ἦρθε τὸ κοπέλλι μου. Βωλοσυρτὴ ἐση-κώθηκα κ' ἤπλυνα.

βωλοτριφτης ὁ, Λεξ. Αἰν.

Ἐκ τῶν οὐσ. βῶλος καὶ τριφτης.

Βωλοκόπι, ὁ ἰδ.

βωλοτσακίζω ἀμάρι. βωλοτσακ-κῶ Ρόδ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. βῶλος καὶ τοῦ ρ. τσακίζω, παρ' ὃ καὶ τσακῶ.

1) Σπάζω τοὺς βώλους τοῦ χώματος. Συνών. βω-λίζω 1. 2) Προσκρούω, σκοντάπτω εἰς τοὺς βώλους τοῦ χώματος: Ποῦ πάεις νὰ βωλοτσακῇς.

βωμός ὁ, Μύκ. Ναύστ. Πελοπ. (Βούρβουρ. Κόρινθ. Λεῦκτρ. Πλάτσ. Τρίκκ. Τρίπ.)—ΓΒλαχογιάνν. Λόγοι κι Ἀν-τίλογ. 51.—Λεξ. Περίδ. Πρω.Δημητρ. βωμός Στερελλ. (Αἰτωλ.) γωμός Πελοπ. (Λάστ.) δωμός Στερελλ. (Ἀκαρναν.)

Τὸ ἀρχαῖον οὐσ. βωμός=ὑψωμένον ἔδαφος, βάθρον, θυσιαστήριον μετὰ βάσεως ἢ βαθμίδων, τύμβος.

1) Σωρός οἰωνδήποτε πραγμάτων Πελοπ. (Βούρβουρ. Λάστ. Λεῦκτρ. Πλάτσ. Τρίπ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)—ΓΒλα-χογιάνν. ἐνθ' ἀν.: Βωμός ἐγιναν τὰ ροῦχα καὶ δὲν ξέρω πῶς θὰ πλύνωμε Τρίπ. Εἶναι βωμός οἱ πατάτες αὐτόθ. Πῶς νὰ σπυρυστῇ κάνεις ποῦ 'ναι τοῦτος ὁ βωμός 'ς τὴ μέση; Βούρβουρ. Φτειάσανε ἓνα βωμὸ λιθάρι καὶ τὸν ἀνα-θεμάτισαν Λεῦκτρ. Πλάτσ. Ἰκεῖ 'ς τὸν πάτον 'ς τοῦ χου-ράφι μ' ἦταν ἓνας βωμός λ'θάρι Αἰτωλ. Συνών. σω-ρός. 2) Πᾶν πρᾶγμα ὀγκῶδες Μύκ. Πελοπ. (Κόρινθ. Τρίκκ.): Ἦβαλε τὸ ἐπιπλο 'ς τὴ δόρτα κολλιστὰ σὰ βωμὸ Μύκ. || Φρ. Ἐγινε κοτζάμ' βωμός Κόρινθ. 3) Παραλ-ληλεπίπεδος βάσις ἐκ πυριμάχων πλίνθων, ἐπὶ τῆς ὁποίας στηρίζονται αἱ ἐσχάραι τῶν ἀτμολεβήτων, προστατεύουσα τὰ τοιχώματα τοῦ ἀτμολέβητος ἀπὸ τὰς φλόγας Ναύστ.

4) Εὐλινον πρότυπον βάσεως, ἐφ' ἧς στηρίζονται αἱ ἐσχάραι τῶν λεβήτων Ναύστ.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Βωμός ὡς παρωνύμ. Στερελλ. (Ἀράχ.) καὶ ὑπὸ τὸν τύπ. Βωμός ὡς τοπων. Πελοπ. (Οἶν.).

βῶτσος ὁ, πολλαχ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐσ. βῶξ. Ἰδ. ΜΣτεφανίδ. ἐν Λεξικογρ. Ἀρχ. 5 (1918) 69.

Ὁ ἰχθὺς κωβίος ὁ μέλας (gobius niger) τῆς τάξεως τῶν κωβιωδῶν (gobioidei). [**]

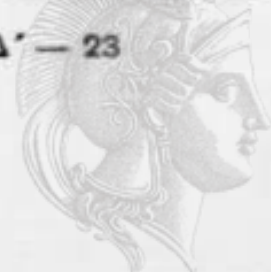
Γ

Γ, γ γάμμα, τὸ τρίτον γράμμα τοῦ ἀλφαβήτου. Ἰδ. λ. γάμμα.

γ 1) Ἀποβάλλεται **α**) Ἐν μέσῳ λέξεως μεταξὺ φωνηέντων, οἶον: ἀνώει, κατώει, λέω, μοιρολόι, ρολόι, σκυλλολόι, τρώω, φαεῖ κττ. **β**) Πρὸ τοῦ μ, οἶον: πνι-μένος, πρᾶμα, τάμα κττ. **γ**) Πρὸ τοῦ χ, οἶον: σύχρι-στος, σύχρσι, συχώρω, συχωρῶ κττ. **δ**) Διαλεκτικῶς ἐν ἀρχῇ λέξεως, οἶον: γέρως-ἔρως, γίδα-ἰδα, γυρεῦω-ὑρεῦω κττ. Ἰδ. ἈνθΠαπαδοπ. Γραμμ. βορ. ἰδιωμ. 32. 2) Τρέ-πεται εἰς χ, οἶον: παιγνίδι-παιχνίδι κττ. 3) Ἀναπτύσ-

σεται **α**) Ἐν ἀρχῇ λέξεως ἐκ συνιζήσεως (α) Τοῦ ε, οἶον: ἱατρός-γιατρός, ὑαλί-γυαλί, υἱός-γιός κττ.

(β) Τοῦ ε, οἶον: ἐορτή-γεορτή, ἐορτάζω-γεορτάζω κττ. **β**) Μεταξὺ φωνηέντων τῆς αὐτῆς λέξεως, οἶον: ἀγέρας, ἀγουρος, ἀγῶρι, ἀκούγω, καίγω, κλαίγω, μυῖγες-μυῖγα, φταίγω, φᾶ-οῦγα κττ. **γ**) Μεταξὺ φωνηέντων ἐν συνεχφορῇ (α) Ἐν τῇ κοινῇ, οἶον: τὰ αἵματα-τὰ γ-αἵματα καὶ ἔπειτα τὸ γαῖμα κττ. (β) Ἐν ταῖς διαλέ-κτοις, οἶον: οἶ-γ-ἀγγέλοι, οἶ-γ-ἀνέμοι, οἶ-γ-ἀνθρώ-ποι, ἡ-γ-ἀσκημη, ἡ-γ-δμορφη κττ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ

2,328. δ) Παρά τὸ β διαλεκτικῶς, οἶον: γυρεύω - γυρεύγω, δουλεύω - δουλεύγω, παιδεύω - παιδεύγω, σκάβω - σκάβγω κττ. καὶ καταβόδιον - καταβγόδιον, Παρασκευή - Παρασκευή κττ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 2, 328 - 9. 4) Κεῖται α) Ἀντὶ τοῦ ἀρχαίου σσ ἢ ττ εἰς τὰ ρήματα, τυλίσσω - τυλίγω, φυλάττω - φυλάγω κττ. Ἰδ. ΓΧατζιδ. ΜΝΕ 1, 282. β) Ἀντὶ τοῦ β διαλεκτικῶς, οἶον: βαρυπνᾶς - γαρυπνᾶς, βάφω - γάφω, βίγλα - γίγλα, βλέπω - γλέπω, βλέφαρον - γλέφαρον, βοηθῶ - γουθῶ κττ. Ἰδ. ἈνθΠαπαδοπ. Γραμμ. βορ. ἰδιωμ. 31 καὶ ΧΠαντελίδ. Φωνητ. 36. Τὸ φαινόμενον καὶ ἀρχ. Ἰδ. ἈνθΠαπαδοπ. ἐν Λεξικογρ. Δελτ. Ἀκαδ. Ἀθην. 3 (1941) 9. γ) Ἀντὶ τοῦ κ, οἶον: ἐκβαίνω - βγαίνω, ἐκβάλλω - βγάλλω, ἐκβιβάζω - βγάζω, ἐκδέρω - γδέρω, ἐκδύω - γδύνω, ἐκνήφω - γνέφω κττ.

γα μόρ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ. κ. ἄ.)

Λέξεις πεπονημένη.

Λέγεται ἡ λ. πρὸς δήλωσιν γοερᾶς κραυγῆς νηπίου: Γᾶ γᾶ κλαίει τὸ μωρόν.

γαβ μόρ. κοιν.

Λέξεις πεπονημένη.

Ἡ λ. λέγεται ἐπὶ τῆς ὑλακῆς τοῦ κυνός. Πβ. γαβγίζω. Συνών. βάβ, βάου, γάβου, γάου.

γαβάθα ἡ, γαβάτα Θράκ. (Μέτρ. Τσακίλ.) Πόντ. (Ἀμισ.) κ. ἄ. καβάτα Βιθυν. Κρήτ. Πόντ. (Οἶν.) κ. ἄ. καβάτα Βιθυν. Κρήτ. Πόντ. (Οἶν.) κ. ἄ. γαβάθα Α.Ρουμ. (Φιλιππούπ.) κ. ἄ. γκαβάθα Πελοπ. (Καλάβρυτ.) κ. ἄ. καβάθα Εὐβ. (Κύμ. Στρόπον.) Θήρ. Κύθηρ. Μέγαρ. Πελοπ. (Γέρμ. Κορινθ. Κλουτσιοχ. Μάν. Σουδεν. Τρίκκ.) Προπ. (Πάνορμ.) Στερελλ. (Ἀράχ.) Τσακων. κ. ἄ. καβέτα Στερελλ. (Αἰτωλ.) γαβάτα Θράκ. (Μάδυτ.) Πόντ. (Ἀμισ.) κ. ἄ. γαβάθα σύνηθ. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Χαλδ.) Ἀβάθα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ἀβάθα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) βαβάθα Σκῦρ. Χίος (Καλαμ. Χαλκ.) βαγάθα Χίος.

Ἐκ τοῦ Λατιν. οὐς. *gavata*. Αἱ φωνητικαὶ μεταβολαὶ ὡς πρὸς τὴν τροπὴν τοῦ *g* εἰς *γ* καὶ τοῦ *t* εἰς *θ* εἶναι παλαιαί, ὡς μαρτυρεῖ τὸ παρ' Ἡσυχ. «γαβαθόν» τρυβλίον».

1) Τρυβλίον, παροψὶς ξυλίνη ἢ πηλίνη σύνηθ. καὶ Πόντ. (Ἀμισ. Χαλδ.) Τσακων. β) Λεκάνη ξυλίνη ἢ πηλίνη Εὐβ. (Αἰδηψ.) Ἰκαρ. Κρήτ. Κῶς Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπ. (Καλάβρυτ.) κ. ἄ. γ) Ἀγγεῖον ξυλινόν ἢ πηλινόν πρὸς ἐναπόθεσιν πραγμάτων Α.Ρουμ. (Φιλιππούπ.) Ζάκ. Κρήτ. Λέσβ. Πελοπ. (Γέρμ. Λακων.) Προπ. (Πάνορμ.) Πόντ. (Οἶν. κ. ἄ.) 2) Μέτρον χωρητικότητος σιτηρῶν Πελοπ. (Μάν.): *Τέσσερες γαβάθες γέννημα*.

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Καβάθα καὶ τοπων. Κύپر.

γαβαθάκι τό, καβαθάτοι Ἀθῆν. Εὐβ. (Κύμ.) Μέγαρ. γαβαθάκι πολλαχ. γαβαθάτοι Μύκ. κ. ἄ. Ἀβαθάκι Νάξ. (Ἀπύρανθ.) βαβαθάτοι Σκῦρ.

Ὑποκορ. τοῦ οὐς. γαβάθα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - άκι.

Μικρὰ γαβάθα 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Αἰνιγμ.

Χίλια μύρια καβαθάτα | οὐλα μπουμυτα γεμᾶτα (αἱ πεταλίδες) Κύμ. Ἡ λ. ἐν τῇ πληθ. Γαβαθάκια τοπων. Πελοπ. (Γύθ. Κότρ.)

γαβαθάρα ἡ, Εὐβ. (Ψαχν.) Πελοπ. (Μάν.) κ. ἄ. Ἀβαθάρα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Μεγεθ. τοῦ οὐς. γαβάθα διὰ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - άρα.

Μεγάλη γαβάθα 1, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: *Ἐφασε μὲν γαβα-*

θᾶρα φασεῖ - φασόλια κττ. Μάν. Ψαχν. Συνών. γαβαθοούκλα.

γαβαθάς ὁ, Λεξ. Αἰν. καβαθάς Λεξ. Δημητρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γαβάθα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - άς.

1) Ὁ κατασκευάζων ἢ πωλὼν γαβάθας. Ἡ λ. καὶ ὡς ἐπών. Στερελλ. (Ἀράχ.) καὶ ὡς τοπων. ὑπὸ τὸν τύπ. Γαβαθάς Λέσβ. Καβαθάδες Πελοπ. (Βούρβουρ.) 2) Ὁ πίνων οἶνον οἶνει μὲ τὴν γαβάθαν, μέθυσος, οἶνόφλυξ, οἶνοπότης. Συνών. γαβαθιάρις, γαβαθιασμένος.

γαβαθάτος ἐπίθ. ἀμάρτ. βαγαθάτος Χίος (Δαφν.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γαβάθα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - άτος.

Ὁ ἔχων σχῆμα ἢ μέγεθος γαβάθας: *Τοῖκονδα γαβαθάτα*.

γαβαθῆα ἡ, Ἀμοργ. Μύκ. Ἀβαθῆα Νάξ. (Ἀπύρανθ.) βαβαθῆα Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γαβάθα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - εᾶ.

1) Ποσότης ὅση χωρεῖ εἰς τὴν γαβάθαν. Σκῦρ.: *Μὲν βαβαθῆα ἐλαιές*. β) Ποσότης χωροῦσα εἰς μεγάλην γαβάθαν Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.): *Ἦψε μὲν γαβαθῆα καφὲ Μύκ. Ἦφασε μὲν Ἀβαθῆα πατάτες Ἀπύρανθ.* 2) Ὁ κηρὸς ὁ ὁποῖος πηγνύται ἐντὸς γαβάθας Ἀμοργ.

γαβάθι τό, καβάθι Εὐβ. (Κύμ. Ὄρ.) Μέγαρ. Πελοπ. (Γέρμ. Λακων.) Τσακων. κ. ἄ. καβάθι Τσακων. καβάθ' Στερελλ. (Φωκ.) γαβάθι Κρήτ. Μύκ. Πελοπ. (Μάν.) Χίος κ. ἄ. γαβάθ-θι Χίος καβ-βάθι Εὐβ. (Κύμ.) Ἀβάθι Νάξ. (Φιλότ.) Ἀβάθι Νάξ. (Ἀπύρανθ.) βαγάθι Χίος (Μεστ.) βαάθ-θι Χίος βαβάθι Σκῦρ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γαβάθα.

1) Ξύλινον ἢ πηλινόν πινάκιον, τρυβλίον, παροψὶς ἐνθ' ἄν.: Παροιμ. *Ἀπὸ χ'λῆρ' κὶ ἀπὸ καβάθ' δὲν ἀδειάζ' τὸν τραπέζ'* (ἡ ἀπώλεια πραγμάτων δὲν φέρει τὴν ἐρημίαν καὶ δυστυχίαν τῆς οἰκογενείας, ἀλλ' ἡ ἀπώλεια τῶν μελῶν της) Φωκ. Συνών. ἀπλάδι 5. β) Μεταφ. πότος, συμπόσιον Χίος. 2) Πληθ., τὰ διαχωρίσματα τῆς πινακωτῆς Τσακων. 3) Πρόχους, οἶνοχόη Κρήτ. 4) Μέτρον χωρητικότητος σιτηρῶν Πελοπ. (Γέρμ. Λακων.)

γαβαθιάρις ἐπίθ. Χίος.

Ἐκ τοῦ οὐς. γαβάθι καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - ιάρις.

Οἶνοπότης (οἶνει ὁ διὰ γαβάθας πίνων τὸν οἶνον) Συνών. γαβαθάς 2, γαβαθιασμένος.

γαβαθιασμένος ἐπίθ. ἀμάρτ. γαβαθιασμένους Σάμ.

Μετοχ. τοῦ ἀμάρτ. ρ. γαβαθιάζω.

Γαβαθιάρις, ὁ ἰδ.

γαβαθίζω Χίος - ΑΧριστοπ. Ποιήμ. 172 - Κορ. Ἀτ. 1, 113 - Λεξ. Περίδ. Αἰν. Βυζ.

Ἐκ τοῦ οὐς. γαβάθι.

Οἶνοποτῶ ἐνθ' ἄν.: Ποίημ.

Δυσάρεστη ψυχὴ μου, | γαβαθίζε καὶ κοίμον,
ὁ κόσμος μὴ σὲ μέλη, | ἅς κάμῃ ὅ,τι θέλει

ΑΧριστόπ. ἐνθ' ἄν.

γαβαθισμα τό, Λεξ. Περίδ. Βυζ.

Ἐκ τοῦ ρ. γαβαθίζω.

Οἶνοποσία.

γαβαθοβόλι τό, ἀμάρτ. Ἀβαθοβόλι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. γαβάθα καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. - βόλι.

